

Polasaí Frithbhulaíochta **Scoil Chnoc na Naomh**

1: Rinne an Bord athbhreithniú ar an bpolasaí seo i Márta 2014 agus ghlac an Bord leis an polasaí seo i Aibreán 2014. Beidh athbhreithniú ar an bpolasaí seo i 2015 nó mar is gá.

I gcomhréir le riachtanais an Acht Oideachais (Leas) 2000 agus na dtreoirínte faoi chód iompair a d'eisigh an Bord Náisiúnta um Leas Oideachais tá an beartas frithbhulaíochta seo a leanas glactha ag Bord Bainistíochta Scoil Chnoc na Naomh mar chuid de chód iompair iomlán na scoile. Ní mór do pháistí, múinteoirí, tuismitheoirí, caomhnóirí agus baill pobal na scoile claoí leis an bpolasaí seo. Géilleann an beartas go huile agus go hiomlán do riachtanais *Ghnásanna Frithbhulaíochta Bunscoile agus Iar-bhunscoile* a foilsíodh i Meán Fómhair 2013.

2: Aithníonn Scoil Chnoc na Naomh chomh tromchúiseach is atá iompar bulaíochta agus aithníonn siad an tionchar diúltach a d'fhéadfadh a bheith aige ar dhaltaí, agus geallann Scoil Chnoc na Naomh cloí leis na príomhphrionsabail dea-chleachtas seo a leanas agus iompar bulaíochta á chosc agus á chomhrac.

Seo a leanas príomhaidhmeanna an pholasaí fhrithbhulaíochta:

1. Cultúr dearfach a bheith i réim sa scoil:
 - ina nglactar go fonnmhar le difríocht agus le héagsúlacht agus ina léirítear meas ar chuimsitheacht;
 - ina spreagtar daltaí chun iompar bulaíochta a nochtadh agus a phlé i dtimpeallacht neamhbhagrach; agus
 - ina gcuirtear caidreamh bunaithe ar mheas chun cinn ar fud pobal na scoile;
2. Ceannaireacht éifeachtach;
3. Cur chuige scoile uile;
4. Tuiscint i bpáirt faoin rud is bulaíocht ann agus faoin tionchar is féidir a bheith aige
5. Feidhmiú straitéisí oideachais agus coisithe
 - a) a chothaíonn ionbhá, meas agus athléimneacht sna daltaí; agus
 - b) ina dtéitear i ngleic go sainráite le cibearbhulaíocht agus le bulaíocht bunaithe ar aitheantas, lena n-áirítear bulaíocht homafóbach agus trasfóbach;
6. Maoirseacht agus monatóireacht éifeachtach ar dhaltaí;

7. Tacaíochtaí don fhoireann;
8. Teagmhais bhulaíochta a thaifeadadh agus a imscrúdú ar shlí chomhsheasmhach agus obair leantach a dhéanamh ina dtaobh (lena n-áirítear straitéisí aitheanta idirghabhála a úsáid); agus
9. Meastóireacht leanúnach ar a éifeachtaí atá an beartas frithbhulaíochta.

3: I gcomhréir le *Gnásanna Frithbhulaíochta Bunscoile agus Iar-bhunscoile* seo é an sainmhíniú ar bhulaíocht:

'An rud a thuigtear le bulaíocht ná iompar diúltach neamhiarrtha, bíodh sé i bhfoirm iompar briathartha, síceolaíoch nó fisiciúil, a dhéanann duine aonair nó grúpa in aghaidh duine nó daoine eile, agus a dhéantar arís agus arís eile.'

Áirítear na cineálacha iompair bhulaíochta seo a leanas sa sainmhíniú nach sainmhíniú uileghabhálach é:

- (i) duine a fhágáil as an áireamh d'aon ghnó, gabháil do chúlchaint mhailíseach agus do chineálacha eile caidreamh bulaíochta.
- (ii) cibearbhulaíocht
- (iii) bulaíocht bunaithe ar aitheantas, ar nós bulaíocht homafóbac, bulaíocht chiníoch, bulaíocht bunaithe ar bhallraíocht den Lucht Siúil agus bulaíocht ar dhuine faoi mhíchumas nó ar dhuine a bhfuil riachtanais speisialta oideachais aici/aige.

Ní chuimsíonn an sainmhíniú seo ar bhulaíocht teagmhais aonair ná teagmhais aon uaire d'iompar diúltach d'aon turas, lena n-áirítear téacsteachtairacht mhaslach nó goilliúnach aon uaire nó teachtaireachtaí príobháideacha eile agus ba cheart déileáil leo, mar is cuí, de réir chód iompair na scoile.

Ach, i bhfianaise an pholasáí seo, féachfar ar theachtairacht, íomhá nó ráiteas poiblí goilliúnach aon uaire ar shuíomh Gréasáin líonra poiblí nó ar fhóram poiblí eile ar féidir an teachtaireacht, an íomhá nó an ráiteas sin a fheiceáil air agus/nó a bheith athráite ag daoine eile mar iompar bulaíochta.

Iompar diúltach nach n-áirítear sa sainmhíniú seo ar bhulaíocht, déileálfar leis de réir chód iompair na scoile.

Ní chuirfidh Scoil Chnoc na Naomh suas le aon saghas de bhulaíocht, fiú amháin muna raibh an gníomhach nach raibh deas in ainm an duine a ghortú.

Seo a leanas an múinteoir/múinteoirí ábhartha a dhéanfaidh bulaíocht a imscrúdú agus a dhéileálfadh léi

- Múinteoir Ranga
- Príomhoide
- Leas Príomhoide

4: Cineálacha bulaíochta

Seo a leanas cuid de na cineálacha iompair bhulaíochta a d'fhéadfadh a bheith ann idir dhaltáí:

- **Ionsaitheacht fhisiciúil:** Áirítear air sin duine a bhrú, a shá, a bhualadh, a chiceáil, a phriocadh nó cor coise a chur ann. Bheadh trom-ionsaí fhisiciúil ar áireamh anseo. Is minic a théann daltaí i mbun 'troideanna bréige', ach féadtar úsáid a bhaint astu chun ciapadh fhisiciúil a dhéanamh faoi cheilt, sin nó duine a ghortú.
- **Imeaglú:** Cineál ar leith iompar bulaíochta is ea imeaglú: d'fhéadfadh sé a bheith bunaithe ar chomharthaíocht choirp ionsaitheach ina mbaintear úsáid as an nguth mar arm troda. D'fhéadfadh aghaidh a léiríonn ionsaitheacht agus/nó míghnaoi a bheith ina chúis mhór imní.
- **Aonrú/eisiamh agus caidreamh bulaíochta eile:** Tarlaíonn bulaíocht den chineál seo nuair a dhéanann cuid den rang nó an rang ar fad duine a aonrú, a eisiamh nó neamhaird a thabhair air/uirthi d'aon ghnó. Is gnách iompar mar seo a bheith tionscanta ag duine atá ag gabháil d'iompar bulaíochta agus féadann sé a bheith deacair a bhrath. D'fhéadfadh ráitis mhaslacha a bheith á scríobh mar gheall ar an dalta seo in áiteanna poiblí, nó nótaí faoin dalta nó líníochtaí den dalta a bheith á scaipeadh nó í/é a bheith á maslú/mhaslú de chogar ach é a bheith sách ard le go gcloisfí é. Meastar go mbíonn caidreamh bulaíochta ann nuair a dhiúltaítear go leanúnach d'iarrachtaí duine caidreamh a bheith aige/aici le piaraí agus gaol a chothú leo, nó nuair a bhaintear an bonn de na hiarrachtaí sin. Bíonn rialú i gceist i gceann de na cineálacha is coitianta: "Déan seo, siúd nó eile, nó ní bheidh mé cairdiúil leat níos mó" (ráite nó intuigthe); grúpa a bhailíonn le chéile in aghaidh duine amháin (cailín nó buachaill); geáitsíocht neamhbhriathartha, cúlchaint mhailíseach; scéalta a bheith á scaipeadh mar gheall ar dhuine nó cluas bhodhar a bheith á tabhairt ar dhuine.
- **Cibearbhulaíocht:** Tá an cineál seo bulaíochta ag éirí níos coitianta agus ag athrú an t-am ar fad. Is bulaíocht é seo a chuirtear i gcrích trí theicneolaíochtaí eolais agus cumarsáide ar nós téacsteachtaireachtaí, suíomhanna líonra sóisialta, r-phost, cur teachtaireachtaí meandracha, feidhmchláir, suíomhanna cluichíochta, seomraí comhrá agus teicneolaíochtaí eile ar líne. An cineál bulaíochta ar líne is coitianta ná teachtaireachtaí míchuí nó goilliúnacha a dhíriú ar dhuine. De bhrí go n-úsáideann an chibearbhulaíocht modhanna teicneolaíochta chun an t-iompar bulaíochta a choimeád ag imeacht agus nach gá teagmháil duine le duine, féadfaidh an chibearbhulaíocht tarlú uair ar bith (lá nó oíche). Is iomaí cineál bulaíochta is féidir a éascú tríd an gcibearbhulaíocht. Mar shampla, d'fhéadfaí téacsteachtaireachtaí homafóbacha a sheoladh chuig duine nó pictiúir a phostáil mar aon le ráitis dhiúltacha mar gheall ar ghnéasacht duine, cuma duine srl.
- **Ainmneacha maslacha a thabhairt ar dhuine:** Duine ar bith a thugann ainm maslach, goilliúnach nó náiritheach ar dhuine eile, ba cheart féachaint air sin mar iompar bulaíochta. Is minic a ndéantar tagairt do chuma fhisiciúil duine, m.sh. méid nó éadaí an duine sin, sna hainmneacha seo. D'fhéadfaí aird dhiúltach a dhíriú ar thuin chainte nó ar ghuth so-aitheanta. Is minic cumas acadúil a bheith ina chúis le hainmneacha maslacha: i gcás daoine a mheastar a bheith níos cliste ná mar is gnách agus i gcás daoine a mheastar a bheith níos laige ná mar is gnách.

- **Dochar do mhaoin:** Is féidir bulaíocht a dhíriú ar mhaoin phearsanta. I gceist ansin bheadh damáiste d'éadaí, d'fhón póca nó do ghléasanna eile, do leabhair scoile agus d'ábhar foghlama eile nó cur isteach ar thaisceadán nó ar rothar an dalta. D'fhéadfaí a bhfuil sa mhála scoile a chaitheamh amach ar an urlár. D'fhéadfaí rudaí pearsanta a bhriseadh, a loit, a ghoid nó a chur i bhfolach.
- **Sracadh:** D'fhéadfaí airgead a éileamh, faoi bhagairt uaireanta (bagairt a chomhlíontar uaireanta mura gcuireann an dalta i dtrácht an t-airgead ar fáil nuair a iarrtar é). D'fhéadfaí iallach a chur ar dhalta maoin a ghoid ar son duine eile atá ag gabháil d'iompar bulaíochta.

5: IOMPAR BULAÍOCHTA: TIONCHAR AGUS TÁSCAIRÍ

(a) Tionchar an iompair bhulaíochta

- Daltaí a bhfuil bulaíocht á déanamh orthu, féadfaidh siad mothúcháin éagsúla a bheith acu – neamhdhiongbháilteacht, náiriú agus imní throm, rud a dhéanann níos soghonta iad, uaireanta. D'fhéadfaí an fhéinmhuinín a laghdú, as a leanann laghdú ar fhéinmheas. Is minic nach labhraíonn na daltaí i dtrácht faoin méid atá ar siúl ach tugtar athrú ar ghiúmar agus ar iompar faoi deara. Má bhíonn an bhulaíocht go dona, féadfaidh an dalta lámh a chur ina bás nó ina bhás féin. Mar sin tá sé ríthábhachtach tuiscint a bheith againn ar cad is ciall le hathruithe ar iompar, ionas gur féidir idirghabháil luath a dhéanamh. Dá luaithe a dhéantar an idirghabháil is ea is fearr.
- Daltaí a thugann bulaíocht faoi deara, d'fhéadfadh sí cur isteach orthu agus d'fhéadfaidís siúd a bheith ag fulaingt chomh mór céanna leis an duine nó na daoine is ábhar don bhulaíocht. Mar shampla, daoine a bhfuil tréithe i bpáirt acu le duine a bhfuil bulaíocht bunaithe ar aitheantas á déanamh uirthi nó air, féadfaidh imní teacht orthu go bhfuil siad féin i mbaol. Féadann daltaí a bhrath go bhfuil siad ciontach nó bheith trí chéile toisc nach féidir leo cabhrú leis an té is ábhar don bhulaíocht.
- Bíonn iarmhairtí ann do dhaoine a ghabhann d'iompar bulaíochta. Daltaí a ghabhann d'iompar bulaíochta, is airde an dóchúlacht go dtiocfaidh dúlagar orthu. Iarmhairtí eile fadtéarmacha eile a d'fhéadfadh a bheidh ann ná pearsantacht fhrithshóisialta, neamhord imní, mí-úsáid substainte agus iompar in aghaidh an dlí mar dhuine fásta agus laghdú ar ghnóthachtáil oideachais agus ceirde.

(b) Táscairí d'iompar bulaíochta

D'fhéadfadh na comharthaí seo a leanas a chur i bhfios go bhfuil bulaíocht á déanamh ar dhalta:

- Imní mar gheall ar an turas chun na scoile nó abhaile uithi, m.sh. ag iarraidh síob ar thuismitheoir nó ag iarraidh ar thuismitheoir í/é a bhailiú, an bealach chun na scoile a athrú, bheith ag dul ar scoil/ag teacht abhaile ón scoil lasmuigh de na gnáthuaireanta.
- Drogall maidir le dul ar scoil, diúltú dul ar scoil, múitseáil.
- An fheidhmíocht oideachais a bheith ag dul chun donais, easpa cumais chun díriú ar an obair agus laghdú ar dhíograis agus ar spéis i gcúrsaí scoile.
- Patrún de bhreiteacht fhisiciúil, m.sh. tinnis chinn, tinnis bhoilg.
- Athrú ar ghiúmar nó ar iompar nach féidir a mhíniú a d'fhéadfadh a bheith níos sofheicthe díreach roimh dhul ar ais ar scoil tar éis an deireadh seachtaine agus go háirithe tar éis laethanta saoire scoile.

- Comharthaí feiceálacha imní nó ciaptha, m.sh. caint stadach, gan a bheith páirteach i ngníomhaíochtaí, tromluí, deacrachtaí codlata, gol, athrú ar phatrúin itheacháin, caitheamh aníos, fliuchadh na leapa.
- Rudaí a rá go spontáineach faoi dhaltaí nó múinteoirí, rudaí nach mbeadh súil leo ón duine sin.
- Maoin a bheith ar iarraidh nó damáiste déanta di.
- Níos mó airgid á iarraidh, nó airgead a bheith á ghoid.
- Gortú nó ballbhrú nach féidir a mhíniú, nó éadaí stróicthe.
- Drogall agus/nó diúltú a rá cad é atá ag cur isteach ar an dalta.

D'fhéadfadh comharthaí eile a bheith ann ag brath ar an dalta agus ar an gcás. Ní gá go gciallódh na comharthaí thuas go bhfuil bulaíocht á déanamh ar dhalta ach má fheictear na comharthaí sin arís agus arís eile, nó i dteannta a chéile, ba cheart imscrúdú a dhéanamh le fáil amach cad é atá ag cur isteach ar an dalta.

6:SAINTRÉITHE A GHABHANN LE BULAÍOCHT

Ní mór cuimhneamh go bhféadfaí bulaíocht a dhéanamh ar dhalta ar bith nó go bhféadfadh dalta ar bith a bheith ag gabháil d'iompar bulaíochta.

(a) An dalta a ghabhann d'iompar bulaíochta

- Mórchuid bulaíochta, ní cineál iompair amháin é, ach léiríonn sé easpa measa ar éagsúlacht agus bíonn sé fréamhaithe in éagothromaíochtaí sóisialta. Féadann an bhulaíocht “bunaithe ar réamhchlaonadh” nó “bunaithe ar aitheantas” a bheith ina cuid shuntasach d'iompar bulaíochta.
- Daoine a ghabhann d'iompar bulaíochta, is gnách dóibh iad féin a chur i láthair ar shlí ionsaitheach agus easpa féinsmachta a léiriú. D'fhéadfadh sé nach mbeadh aon aiféala orthu ach go gcreididís go raibh an drochíde tuillte ag an duine a ndearnadh bulaíocht uirthi/air.
- Daltaí a ghabhann d'iompar bulaíochta, féadfaidh siad a bheith ag lorg airde; ag iarraidh meas a fháil ó dhaltaí eile nó ag freagairt don tionchar atá ag a gcuid bulaíochta ar dhaltaí eile. Féadann sé a bheith deacair orthu ionbhá a bheith acu le daoine eile. Uaireanta bíonn an chuma orthu gur cuma leo faoi mhothúcháin daoine eile, nó nach dtugann siad mothúcháin daoine eile faoi deara. Díol suntais is ea é gur minic a bhíonn easpa féinmhuíne nó féinmheasa ar dhaoine a ghabhann d'iompar bulaíochta.
- Ach ní mór a aithint, leis, i gcás daltaí a ghabhann d'iompar bulaíochta, nach i gcónaí a dhéanann siad go comhfhiosach é, agus go mbíonn seans ann nach eol dóibh an tionchar diúltach a d'fhéadfadh a bheith ag a gcuid focal agus a gcuid iompair ar dhaoine eile.
- Uaireanta, i gcás daltaí a ghabhann d'iompar bulaíochta, faightear amach go ndearnadh bulaíocht orthu roimhe sin.

(b) An dalta a ndéantar bulaíocht air nó uirthi

- Dalta ar bith a ndírítear iompar bulaíochta air nó uirthi. Gnáthchuid de shaol na scoile is ea daltaí a bheith ag magadh agus ag spochadh as a chéile. Ach ag pointe airithe, féadfaidh an magadh agus an spochadh iompú ina iompar bulaíochta. Ní thógann sé i bhfad ar dhaltaí difríochtaí eatarthu a thabhairt faoi deara, agus is airde an seans go ndéanfar bulaíocht ar dhalta a bhraitear a bheith difriúil ar shlí éigin. Is iad na daltaí a iompraíonn iad féin ar shlí leochaileach nó buartha is mó a bhíonn i mbaol ó iompar bulaíochta. Uaireanta braitheann a thromchúisí a bhíonn an t-iompar bulaíochta agus an fad a mhaireann sé ar an

bhfreagairt a thugann an dalta ar an ionsaitheacht bhriathartha, fhisiciúil nó síceolaíoch.

- Daltaí a ndéantar bulaíocht orthu, is minic a bhíonn sé deacair orthu gearán a dhéanamh faoin iompar sin. Seo iad na cúiseanna leis an deacracht sin:

(i) Eagla roimh bheart díoltais.

(ii) Imní go gceapfar gur "leideoir" é an dalta a thuiriscíonn an bhulaíocht.

(iii) Imní go mbeidh an dalta i dtrioblóid leis an bpríomhoide nó leis an múinteoir as an mbulaíocht a thuirisciú.

(iv) Easpa fianaise chun tacú le líomhain bulaíochta

(v) Easpa eolais faoin tslí ina ndéileálfaidh an scoil leis an ngearán.

(vi) Easpa muiníne go gcreidfear é nó í.

(c) Na daltaí is leochailí

- D'fhéadfadh dalta ar bith a bheith ina ábhar bulaíochta, ach is eol dúinn gur mó an seans go ndéanfar bulaíocht ar dhaltaí áirithe seachas a chéile. Ar na grúpaí daltaí is leochailí, tá daltaí faoi mhíchumas agus dalta a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu, daltaí ó mhionlaigh eitneacha agus grúpaí mionlaigh, daltaí den Lucht Siúil, daltaí leispiacha aeracha, déghnéasacha nó trasinscne, daltaí a mheastar a bhaineann le ceann de na grúpaí sin agus daltaí a bhaineann le grúpaí creidimh mionlaigh.

- D'fhéadfadh an baol bulaíochta a bheith níos mó i gcás daltaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu agus go háirithe iad siúd nach dtuigeann leideanna sóisialta go tapa agus/nó a mbíonn sé deacair orthu iad féin a chur in iúl. Daltaí a bhfuil riachtanais chasta acu, d'fhéadfadh sé a bheith deacair orthu staideanna sóisialta a thuiscint agus féadfaidh siad muinín a chur in gach aon duine.

D'fhéadfadh daltaí mar sin a bheith i mbaol níos mó de bhrí nach bhfuil na scileanna sóisialta céanna acu ná an cumas acu iompar bulaíochta a aithint agus iad féin a chosaint air. Cuireann an taighde i bhfios gur mó seans go ndéanfar bulaíocht ar pháistí faoi mhíchumas agus ar pháistí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu ná ar pháistí eile. Féadfaidh tionchar na bulaíochta a bheith níos measa i gcás páistí mar sin. Mar shampla, taispeánann staidéir ina ndéantar comparáid idir tionchar na bulaíochta ar pháistí gan mhíchumas agus ar pháistí faoi mhíchumas, páistí a mbeadh deacracht teanga nó cainte acu, gur mó an tionchar a bhíonn ag bulaíocht ar fhéinmheas páistí faoi mhíchumas.

7: Cá háit a ndéantar bulaíocht?

Féadann bulaíocht teacht chun cinn áit ar bith ach tá amanna agus áiteanna ar leith ina bhfuil sé níos dóchúla go dtiocfaidh sí chun cinn.

- **Cibearbhulaíocht:** Ciallaíonn an teacht a bhíonn ag daltaí i gcoitinne ar an teicneolaíocht gur féidir bulaíocht a dhéanamh uair ar bith sa lá; d'fhéadfadh sé nach mbeadh an dalta sábháilte ar bhulaíocht sa bhaile, fiú. Le himeacht aimsire, is mó bealach atá ag daoine óga chun dul i mbun cumarsáide lena chéile i ngan fhios do dhaoine fásta agus is deacra ná riamh maoirseacht a dhéanamh ar an gcumarsáid sin. Is é nádúr na dteicneolaíochtaí gur féidir ábhar digiteach a roinnt agus a thaispeáint do lucht féachana leathan ar an toirt, nach mór, agus go bhfuil sé dodhéanta, nach mór, ábhar a scrios go buan. Is minic a dhéantar cibearbhulaíocht ag baile agus istoíche, ach féadann tionchar a bheith ag an mbulaíocht sin ar shaol na scoile.

- **Réimsí gníomhaíochta neamhstruchtúrtha:** Is minic a dhéantar

bulaíocht i gclós na scoile. Má bhíonn cuid den chlós as radharc is dóichí ná a mhalairt gur ansin a dhéanfar an bhulaíocht. Cuireann mórchuid cluichí clóis deis bulaíochta ar fáil, toisc a fhisiciúla atá siad. Bíonn sé furasta go leor dalta eile a roghnú as an slua agus bulaíocht a dhéanamh uirthi nó air. Toisc a ghlóraí a bhíonn clós scoile, is beag duine a chloiseann nó a fheiceann an bhulaíocht. I gclóis bíonn deis ag daltaí bulaíocht a dhéanamh ar dhaltaí atá níos óige nó níos lú ná iad féin. Nó d'fhéadfadh grúpa páistí bulaíocht a dhéanamh ar pháiste nó ar ghrúpa páistí eile. Má bhíonn saighdeadh leanúnach ann, d'fhéadfadh troid fhisiciúil bheith mar thoradh air agus, go hiorónta, d'fhéadfadh an chuma a bheith air i gcásanna áirithe gurb é an duine a bhfuil bulaíocht á déanamh uirthi nó air an t-ionsaitheoir toisc go scaoileann sé ar deireadh le racht feirge le teann frustrachais.

Féadann bulaíocht bhriathartha, shíceolaíoch agus fhisiciúil tarlú i leithris, i ndorchlaí, i seomraí cótaí, in aice le taisceadáin, i seomraí gléasta, i gcithfholcthaí, sa halla gleacaíochta agus sa halla tionóla. Ní mór monatóireacht chúramach a dhéanamh ar iompar daltaí sna háiteanna sin.

- **Bulaíocht sa seomra ranga:** Féadann bulaíocht tarlú sa seomra ranga, leis. D'fhéadfadh an bhulaíocht a bheith i bhfoirm sracfhéachana, amhairc nó seithghaire ionas gur deacair í a bhrath nó féadann sí a bheith níos inbhraite i bhfoirm imeaglú físiúil. D'fhéadfaí an t-iompar sin a ghéarú má bhíonn atmaisféar i réim sa seomra ranga ina nglactar le focail mhaslacha faoin múinteoir nó faoi dhaltaí eile. Ach ní mór do mhúinteoirí a bheith san airdeall faoi na cúiseanna a bhféadfadh a bheith le ráitis mar sin ó dhaltaí ar eagla go mbeidís ag iarraidh rud éigin atá ag cur isteach orthu agus ar cheart a imscrúdú a chur in iúl. Féadfaidh bulaíocht tarlú idir thréimhsí ranga is cuma an é an rang nó an múinteoir a théann go dtí an chéad seomra ranga eile.

- **Ar an tslí chun na scoile agus abhaile uathí:** Is minic a dhéantar bulaíocht díreach lasmuigh den scoil, lasmuigh de shiopaí áitiúla nó i gcomharsanacht na scoile. Féadann bulaíocht tarlú ag stad an bhus nó ar an turas chun na scoile nó abhaile uathí is cuma an mbíonn na daltaí ag siúl, ag rothaíocht nó ar bhus scoile.

8 .Ethos na scoile

Dhéanann Scoil Chnoc na Naomh iarracht cultúr dearfach scoile a chruthú a dhíríonn isteach ar meas ar achan nduine. Úsáidtear na cláracha seo a leanas sa scoil le é seo a dhéanamh: Fán Slán, Oideachas Caidirmh agus Gnéasachta, Oideachas sóisialta agus pearsanta, Beo go Deo, Walk Tall agus ocaidí neamhfhoirmiúil eile.

- Tá cúram ar fhoireann na scoile uilig , faoi stiúir an Phríomhoide, gníomhú chun iompar bulaíochta/ionsaitheach ó dhuine ar bith de phobal na scoile a chosc.
- Admhaíonn an scoil an ceart atá ag gach ball de phobal na scoile ar thaitneamh a bhaint as a cuid nó a chuid scolaíochta i dtimpeallacht shlán.
- Admhaíonn an scoil gur duine ann féin é gach duine agus go bhfuil fiúntas leis an uile dhuine.
- Cuireann an scoil nósanna dearfacha chun cinn maidir le féinmheas, féinsmacht agus freagracht i measc phobal na scoile.
- Coisceann an scoil díbliú, iompar maslach, iompar seicteach, iompar ionsaitheach agus teanga ionsaitheach de gach cineál i measc phobal na scoile.
- Tá gealltanas soiléir tugtha ag an scoil an comhionannas a chur chun cinn i gcoitinne agus an comhionannas inscne go háirithe i ngach gné de shaol na scoile
- Féadann an scoil athrú a dhéanamh más gá chun freastal ar riachtanais daltaí.
- Aithníonn an scoil gnéithe den churaclam trína bhféadfaí tionchar dearfach marthanach a imirt ar dhearcthaí agus ar luachanna daltaí.

- Déanann an scoil cúram ar leith de dhaltáí a d'fhéadfadh a bheith i mbaol agus baintear leas as córais mhonatóireachta chun idirghabháil luath nuair is gá sin. Freagraíonn sí do riachtanais, d'údair eagla agus inní daoine aonair ar shlí fogair.
- Aithníonn an scoil a thábhachtaí atá sé oibriú i gcomhar le tuismitheoirí agus iad a choimeád ar an eolas faoi na gnásanna atá ann chun dea-chaidreamh a chur chun cinn ar fud na scoile.
- Aithníonn an scoil ról na dtuismitheoirí i dtaca le cabhrú leis na daltaí scileanna éagsúla saoil a shealbhú.
- Aithníonn an scoil ról na ngníomhaireachtaí eile pobail i dtaca le bulaíocht a chosc agus a chomhrac.
- Cuireann an scoil an meas frithpháirteach, an chúirtéis agus feasacht ar a idirspheáiche atá daoine i ngrúpaí agus i bpobail chun cinn.
- Cuireann an scoil an fhreagracht shóisialta, an chaoifhulaingt agus tuiscint ar a chéile chun cinn i measc phobal na scoile sa scoil agus lasmuigh di.

9:.Dhéantar gach tuairisc faoi cásanna bulaíochta ,a imscrúdú agus déileáil leo mar atá luaite thíos:

(a) Is é an phríomhaidhm a bheidh ag an múinteoir ábhartha agus bulaíocht á imscrúdú aici/aige aghaidh a thabhairt ar aon cheist is gá a réiteach agus an gaol idir na páirtithe i dtrácht a chur ar ais mar a bhí sé an oiread is indéanta sin (seachas milleán a chur).

(b) Agus imscrúdú ar bhulaíocht á dhéanamh , nó nuair a bhítear ag déileáil le bulaíocht, feidhmeoidh an múinteoir a breithiúnas gairmiúil chun a chinneadh cibé an ndearnadh bulaíocht agus conas ab fhearr déileáil leis an bhfadhb.

(c) Ní mór don mhúinteoir ábhartha gach tuairisc, lena n-áirítear tuairiscí gan ainm, a imscrúdú agus déileáil leo. Ar an tslí sin beidh níos mó muiníne ag daltaí gur fiú bulaíocht a thuairisciú. Tá sé ríthábhachtach an mhúinteoir sin a chothú i measc na ndaltaí. Ba cheart é a rá go soiléir leis na daltaí nach ag tabhairt leideanna atá siad nuair a thuairiscíonn siad teagmhais bhulaíochta ach á n-iompar féin ar shlí fhreagrach.

(d) Ní mór an fhoireann neamhtheagaisc – rúnaithe, cúntóirí riachtanas speisialta, coimhdírí iompar scoile, airígh, glantóirí – a spreagadh chun aon teagmhas d'iompar bulaíochta a fheiceann siad, nó a luaitear leo, a thuairisciú don mhúinteoir ábhartha .

(e) Ní mór do thuismitheoirí agus do dhaltáí comhoibriú le haon imscrúdú agus cabhrú leis an scoil aon cheist bhulaíochta a réiteach agus an caidreamh a bhíodh idir na páirtithe atá bainteach leis an mbulaíocht a chur ar ais mar a bhí sé, a mhéad is indéanta sin.

(f)Tá sé ríthábhachtach go mbeadh tuiscint ar gach duine atá bainteach leis (lena n-áirítear gach grúpa daltaí agus tuismitheoirí) ar an gcur chuige thús ón gcéad lá.

(g) Ba cheart cur chuige réidh, fadhbréitigh, neamhmothúchánach a bheith ag múinteoirí agus iad ag déileáil le líomhaintí d'iompar bulaíochta a thuairiscíonn daltaí, baill foirne nó tuismitheoirí dóibh.

(h) Is fearr de ghnáth teagmhais a imscrúdú lasmuigh den seomra ranga chun príomáideach gach duine atá bainteach leis a chosaint.

(i) Ba cheart gach agallamh a dhéanamh go hógair ag féachaint do chearta gach dalta i dtrácht. D'fhéadfadh daltaí nach bhfuil baint dhíreach acu leis an mbulaíocht eolas úsáideach a sholáthar in agallamh mar sin.

(j) Agus anailís á déanamh ar theagmhais d'iompar bulaíochta, ba cheart don mhúinteoir ábhartha freagraí a lorg ar na ceisteanna céard, cá háit, cathain, cén duine nó cé na daoine, agus cad chuige? Ba cheart na ceisteanna sin a chur go ciúin síochánta, chun sampla a thabhairt den tslí le déileáil le coimhlint go héifeachtach neamhionsaitheach.

(k) Má bhíonn grúpa i gceist, ba cheart agallamh a chur ar gach duine den ghrúpa ina nduine agus ina nduine. Ba cheart labhairt leis an ngrúpa ar fad ina dhiaidh sin. Ag an gcruinniú grúpa, ba cheart a iarraidh ar gach ball cuntas a thabhairt ar an méid a chonaic sé/sí le bheith cinnte go gcloiseann an grúpa ar fad cuntais a chéile.

(l) Ba cheart tacú le gach ball sa ghrúpa i bhfianaise na mbrúnna a d'fhéadfadh baill eile sa ghrúpa a chur orthu tar éis an agallaimh leis an múinteoir.

(m) D'fhéadfadh sé a bheith oiriúnach nó cabhrach iarraidh ar na daoine a bhí bainteach leis an teagmhas a gcuntas ar an teagmhas a scríobh síos.

(n) I gcásanna ina gcinneann an múinteoir ábhartha go ndearnadh bulaíocht, ba cheart teagmháil a dhéanamh, a luaithe is féidir, le tuismitheoirí na bpáirtithe i dtrácht chun iad a chur ar an eolas faoin scéal agus na bearta a dhéanfar a mhíniú doibh (le tagairt do bheartas na scoile). Ba cheart go dtabharfadh an scoil deis phlé do na tuismitheoirí ar shlí ina bhféadfaí bearta na scoile agus an tacaíocht do na daltaí a athneartú nó a mhéadú.

(o) I gcás ina gcinneann an múinteoir ábhartha go raibh dalta ag gabháil d'iompar bulaíochta, ba cheart é a chur ar a súile nó ar a shúile di nó dó go soiléir gur sháraigh sí nó sé beartas frithbhulaíochta na scoile agus ba cheart iarrachtaí a dhéanamh chun go bhféachfadh sí nó sé an scéal ó thaobh an dalta a bhfuil an bhulaíocht á déanamh uirthi nó air.

(p) Ní mór é a bheith soiléir don uile dhuine atá bainteach leis (gach grúpa daltaí agus tuismitheoirí) in aon chás ina mbíonn gá le smachtú, gur ceist phríobháideach é idir an dalta atá á smachtú, a tuismitheoirí nó a thuismitheoirí agus an scoil.

(q) Ba cheart cruinnithe breise leis na páirtithe i dtrácht a shocrú chun iarracht a dhéanamh iad a thabhairt le chéile níos faide anonn má bhíonn an dalta a ndearnadh an bhulaíocht uirthi nó air sásta leis sin. Féadann tairbhe theiripeach a bheith ag gabháil le cruinnithe mar sin.

(r) I gcásanna ina measann an múinteoir ábhartha nár caitheadh go leordhóthanach leis an iompar bulaíochta laistigh de 20 lá scoil tar éis di a chinneadh gur tharla iompar bulaíochta, ní mór don mhúinteoir ábhartha é sin a thaifead sa teimpléad taifeadta atá ceangailte leis an bpolasaí seo. AGUISÍN 3

(s) Agus cinneadh á dhéanamh cibé ar déileáladh go cuí agus go leordhóthanach le cás bulaíochta, ní mór don mhúinteoir ábhartha, mar chuid dá breithiúnas nó dá bhreithiúnas gairmiúil, na tosca seo a leanas a chur san áireamh:

- Cibé ar scoireadh den iompar bulaíochta ó shin.

- Cibé ar réitíodh, a mhéad ab fhéidir, aon cheist a bhí le réiteach idir na páirtithe.
- Cibé an bhfuil an caidreamh idir na páirtithe curtha ar ais mar a bhí sé, a mhéad is indéanta.
- Aon aiseolas a fuarthas ó na páirtithe i dtrácht, óna dtuismitheoirí nó ó Phríomhoide nó Leas-Phríomhoide na scoile.

(t) I gcás nach bhfuil tuismitheoir sásta gur dhéileáil an scoil le cás bulaíochta i gcomhréir leis na gnásanna seo, ní mór gnásanna na scoile maidir le gearán a dhéanamh a chur in iúl don tuismitheoir;

(u) I gcás ina mbaineann an tuismitheoir úsáid as gnásanna na scoile maidir le gearán a dhéanamh agus nach bhfuil sí/sé sásta fós, ní mór don scoil a insint don tuismitheoir go bhfuil sé de cheart aici/aige gearán a dhéanamh le hOmbudsman na Leanaí.

10 : Gnásanna chun iompar bulaíochta a thaifeadadh

Seo a leanas na nósanna imeachta atá ag Scoil Chnoc na Naomh le iompar bulaíochta a thaifeadadh:

(i) Bíodh is go gcaithfear gach tuairisc, lena n-áirítear tuairiscí gan ainm i dtaobh bulaíochta, a imscrúdú agus go gcaithfidh an múinteoir ábhartha déileáil leo, bainfidh an múinteoir ábhartha leas as a breithiúnas gairmiúil i dtaca leis na taifid de na tuairiscí sin a bheidh le coinneáil, na bearta a dhéanfar agus aon phlé leo siúd atá bainteach leis an mbulaíocht maidir leis an gcéanna.

(ii) Má fhaigheann an múinteoir ábhartha go ndearnadh bulaíocht, ní mór don mhúinteoir ábhartha taifid scríofa a choimeád chun cabhrú léi/leis an cheist a réiteach agus an gaol idir na páirtithe a chur ar ais mar a bhí sé, a mhéad is indéanta.

(iii) Ní mór don mhúinteoir ábhartha an teimpléad tuairiscithe in Aguisín 3 a úsáid chun an t-iompar bulaíochta a thaifeadadh sna cásanna seo a leanas:

- (a)** i gcásanna ina measann sé/sí nár díríodh go leordhóthanach ná go cuí ar an iompar bulaíochta laistigh de 20 lá scoil tar éis dó/di a chinneadh gur tharla iompar bulaíochta.
- (b)** i gcás inar chinn an scoil, mar chuid dá bheartas frithbhulaíochta, go gcaithfear iompar bulaíochta a thaifeadadh i gcásanna áirithe agus é a thuairisciú láithreach don Phríomhoide nó don Leasphríomhoide, faoi mar a bheadh.

I ngach ceann de chásanna (a) agus (b) thuas, ní mór an teimpléad taifeadta in **Aguisín 3** a chomhlánú ina iomláine agus ní mór don mhúinteoir i dtrácht é a choimeád agus cóip a chur ar fáil don Phríomhoide. Ba cheart é a nótaíl nach gciallaíonn an amlíne chun iompar bulaíochta a thaifeadadh sa teimpléad taifeadta ag **Aguisín 3** nach féidir leis an múinteoir ábhartha dul i gcomhairle leis an bPríomhoide ag céim níos luaithe i dtaca le cás.

I gcásanna ina bhfuil údar tromchúiseach inní ag an scoil i dtaobh iompar dalta, ba cheart comhairle a lorg ón tSeirbhís Náisiúnta Síceolaíochta Oideachais (NEPS).

11: Tacaíocht Leanúnach

Bíonn cúnamh leanúnach de dhíth ar dhaltaí a bhí bainteach le hiompar bulaíochta. Ní mór clár tacaíochta a bheith i bhfeidhm do dhaltaí a ndearnadh bulaíocht orthu . Daltaí nach leor

a bhféinmheas, ba cheart deiseanna a thabhairt dóibh chun a gcuid braistintí féinfhíúntais a mhéadú, a scileanna cairdis agus sóisialta a fhorbairt. Mar sin beidh sé tábhachtach sna straitéisí foghlama a chuirtear chun feidhme sa scoil foráil a bheith déanta chun braistint daltaí faoina bhfiúntas féin a mhéadú. D'fhéadfadh comhairleoireacht a bheith de dhíth ar dhaltaí a ghabhann d'iompar bulaíochta chun gur féidir leo bealaí eile a fhoghlaim chun a gcuid riachtanas a chomhlíonadh gan cearta daoine eile a shárú.

Daltaí a thugann teagmhais d'iompar bulaíochta faoi deara, ba cheart iad a spreagadh chun na teagmhais sin a phlé le múinteoirí.

12 :Mairseacht

Deimhníonn Bord Bainistíochta Scoil Chnoc na Naomh go bhfuil polasaithe agus cleachtais chuí mhairseachta agus monatóireachta i bhfeidhm chun iompar bulaíochta a chosc agus chun déileáil leis agus chun idirghabháil luath a éascú más féidir.

***Ag gach cruinniú, ní mór don Phríomhoide an t-eolas seo a leanas a sholáthar:**

- (a) líon iomlán na gcásanna bulaíochta a tuairiscíodh ó tuairiscíodh don Bhord an uair dheireanach agus
- (b) a dheimhniú gur déileáladh le gach cás ag (a) díobh, nó go bhfuiltear ag déileáil leo, de réir bheartas frithbhulaíochta na scoile agus de réir na *nGnásanna Frithbhulaíochta Bunscoile agus Iar-bhunscoile*.
- (c) Ní mór an méid thuas a bheith taifeadta i miontuairiscí chruinniú an Bhoird Bhainistíochta ach níor cheart aon sonraí a thaifeadadh lena bhféadfaí na daltaí i dtrácht a shainiú.

****Athbhreithniú Bliantúil a dhéanfaidh an Bord Bainistíochta**

Ní mór don Bhord Bainistíochta athbhreithniú bliantúil a dhéanamh ar bheartas frithbhulaíochta na scoile agus ar an tslí ina gcuirtear chun feidhme é. Gheofar ag deireadh an polasaí seo seicliosta caighdeánach le húsáid le linn an athbhreithnithe sin. Ba cheart a nótáil go dteastóidh na rudaí seo a leanas chun an seicliosta a chomhlánú: scrúdú agus athbhreithniú ar anailís chainníochtúil agus ar anailís cháilíochtúil ar eilimintí éagsúla d'fheidmiú bheartas frithbhulaíochta na scoile.

Ní mór plean gníomhaíochta a bheith i bhfeidhm ag an scoil chun díriú ar réimse ar bith a mheastar san athbhreithniú gur gá feabhsuithe a dhéanamh air.

Ní mór fógra scríofa gur athbhreithníodh polasaí frithbhulaíochta na scoile a chur ar fáil do phearsanra na scoile, a fhoilsiú ar shuíomh Gréasáin na scoile agus curtha ar fáil do Chumann na dTuismitheoirí. Tá a n-fógra caighdeánach atá in úsáid chuige sin le fáil ag deireadh an polasaí seo. Ní mór taifead den athbhreithniú agus a thoradh a chur ar fáil don phátrún agus don Roinn má iarrtar é.

13 : An Chiapadh a Chosc

Deimhníonn an Bord Bainistíochta go ndéanfaidh an scoil, de réir a oibleagáidí faoin reachtaíocht comhionannais, gach beart is indéanta go praiticiúil chun daltaí agus baill foirne a chosaint ar chiapadh gnéasach agus ar chiapadh ar aon cheann de na naoi bhforas, mar

atá inscne, lena n-áirítear trasinscne, stádas sibhialta, stádas teaghlaigh, treaoshuíomh gnéasach, reiligiún, aois, míchumas, cine nó ballraíocht den Luacht Siúil.

10. Ghlac an Bord Bainistíochta an polasaí seo ar an _____ .

Siniú : _____

12. Athbheithneoidh an Bord Bainistíochta an polasaí agus a fheidhmiú uair amháin i ngach scoilbhliain. Cuirfear fógra scríofa gur athbheithníodh polasaí frithbhulaíochta na scoile ar fáil do phearsanra agus tuismitheoirí na scoile. Cuirfear taifead den athbheithniú agus a thoradh a chur ar fáil don phátrún agus don Roinn, má iarrtar é.

Sínithe: _____ Síníú: _____
(Cathaoirleach an Bhoird Bhainistíochta) (Príomhoide)

Dáta: _____ Dáta: _____

Dáta an chéad athbheithnithe eile: _____

Teimpléad chun iompar bulaíochta a thaifeadh

1. Ainm an dalta a bhfuil bulaíocht á déanamh air/uirthi agus a rang-ghrúpa

Ainm _____ Rang _____

2. Ainm(neacha) agus rang(anna) an dalta/na ndaltaí atá ag gabháil d'iompar bulaíochta

3. An t-iompar is ábhar buartha/inní.

4. An áit ar tharla an teagmhas/na teagmhais

Clós	
Seomra Ranga	
Pasáiste	
Leithreas	
Bus Scoile	
Eile	
An dalta i drácht	
Dalta eile	
Tuismitheoir	
Múinteoir	
Eile	

5. Ainm an té/na ndaoine a thuairiscigh an t-údar inní bulaíochta

7. I gcás iompair a bhféachtar air mar bhulaíocht bunaithe ar aitheantas, tabhair an chatagóir lena mbaineann:

Homafóbach	Míchumas/bainteach le riachtanais speisialta	Ciníoch	Ballraíocht den Lucht Siúil	Eile (sonraigh)

8. Cur síos gairid ar an iompar bulaíochta agus ar a thionchar.

9. Sonraí na mbeart a rinneadh

Sínithe _____ (Múinteoir Ábhartha) Dáta _____

An Dáta a cuireadh é ar aghaidh chuig an bPríomhoide/Leas-Phríomhoide

*** Nóta:** Catagóirí molta is ea na catagóirí i dtáblaí 3, 4 & 6 agus féadfaidh scoileanna iad a leasú

Seiciosta le haghaidh athbhreithniú bliantúil ar an mbeartas fhrithbhulaíochta agus ar a fheidhmiú

Ní mór don Bhord Bainistíochta (an Bord) athbhreithniú bliantúil a dhéanamh ar

bheartasfrithbhulaíochta na scoile agus ar an tslí ina gcuirtear chun feidhme é. Ní mór an seicliosta seo a leanas a úsáid san athbhreithniú. Áis is ea an seicliosta d'athbhreithniú an bheartais ach ní seicliosta uileghabhálach é. Ní mór na rudaí seo a leanas a chur i gcrích chun an seicliosta a chomhlánú: scrúdú agus athbhreithniú ar anailís chainníochtúil agus ar anailís cháilíochtúil ar eilimintí éagsúla d'fheidmiú bheartas frithbhulaíochta na scoile.

Tá/ Níl

An bhfuil beartas frithbhulaíochta a ghéilleann go hiomlán do riachtanais <i>Ghnásanna Frithbhulaíochta Bunscoile agus Iar-bhunscoile</i> glactha ag an mBord go foirmiúil?	
An bhfuil an beartas foilsithe ar shuíomh Gréasáin na scoile agus cóip curtha ar fáil do chumann na dtuismitheoirí?	
An bhfuil an Bord sásta go bhfuil an beartas ar fáil d'fhoireann na scoile (agus foireann nua san áireamh)?	
An bhfuil an Bord sásta go bhfuil dóthain eolais ar an mbeartas agus ar na gnásanna ag foireann na scoile chun iad a chur i bhfeidhm go héifeachtach agus go comhsheasmhach ina gcuid oibre laethúla?	
An bhfuil an Bord sásta go bhfuil dóthain eolais ar an mbeartas ag na daltaí?	
An bhfuil an Bord sásta gur doiciméadaíodh sa bheartas na straitéisí coiscthe agus oideachais a bheidh i bhfeidhm sa scoil?	
An bhfuil an Bord sásta gur cuireadh gach straitéis coiscthe agus oideachais chun feidhme?	
Ar scrúdaíodh a éifeachtaí atá na straitéisí coiscthe agus oideachais atá curtha chun feidhme?	
An bhfuil an Bord sásta go bhfuil na múinteoirí ar fad ag taifeadadh agus ag déileáil le teagmhais bhulaíochta de réir an bheartais?	
An bhfuil an Bord sásta go bhfuair an Bord na tuairiscí achoimre tréimhsiúla ón bPríomhoide agus ar glacadh miontuairiscí maidir leo?	
An bhfuil an Bord sásta gur pléadh a fheabhas atá an scoil ag láimhsiú tuairiscí bulaíochta lena n-áirítear teagmhais bhulaíochta ar déileáladh leo ag céim luath agus nach bhfuil ar áireamh, mar sin, i dtuairisc thréimhsiúil an Phríomhoide?	
An bhfuil an Bord sásta nach bhfuarthas aon ghearán ó thuismitheoirí maidir leis an tslí ina láimhsíonn an scoil teagmhais bhulaíochta?	
An bhfuil an Bord sásta nár thóg tuismitheoir ar bith a páiste amach as an scoil á rá go raibh siad míshásta leis an tslí inar láimhsigh an scoil cás bulaíochta?	
An bhfuil an Bord sásta nach ndearna Ombudsman na Leanaí imscrúdú ar an tslí inar láimhsigh an scoil cás bulaíochta a thionscain nó a thabhairt chun críche?	

Síniú _____ Cathaoirleach, an Bord Bainistíochta

Síniú _____ Príomhoide

Dáta _____

Fógra maidir le hathbhreithniú bliantúil an Bhoird Bhainistíochta ar an

mbeartas frithbhulaíochta

Chuíg: _____

Is mian leis an mBord Bainistíochta i Scoil Chnoc na Naomh na nithe seo a leanas a chur in iúl duit:

1. Tugadh athbhreithniú an Bhoird Bhainistíochta ar bheartas frithbhulaíochta na scoile agus a fheidhmiú chun críche ag cruinniú an Bhoird den _____ [dáta].
2. Rinneadh an t-athbhreithniú i gcomhréir leis an seicliosta atá leagtha amach in **Aguisín 4** de na *Gnásanna Frithbhulaíochta Bunscoile agus Iar-bhunscoile*.

Síniú _____ Cathaoirleach, an Bord Bainistíochta

Síniú _____ Príomhoide

Dáta _____

Seo a leanas na straitéisí oideachais agus coiscthe a bheidh in úsáid sa scoil

1. Díreoidh an scoil ar bhearta coiscthe agus bearta chun feasacht a mhúscailt mar gheall ar gach gné den bhulaíocht agus straitéisí chun cabhrú le daltaí dul i ngleic le fadhbanna de réir mar a thagann siad chun cinn. Ní mór féachaint chuige go gcothaítear ionbhá, meas agus athléimneacht sna daltaí.
2. De bhrí go bhfuil ceangal láidir idir iompar agus féinmheas, tabharfaidh an scoil deiseanna do dhaltaí chun braistint dhearfach dá fhiúntas féin a chothú.
3. Bainfidh an scoil leas as tionscnaimh agus clár a dhíríonn ar fheasacht agus ar thuiscint ar bhulaíocht a chothú sna daltaí, lean n-áirítear cúiseanna le bulaíocht agus iarmhairtí. Díreoidh sé seo le bulaíocht bunaithe ar aitheantas agus go háirithe bulaíocht homafóbach agus le bulaíocht trasfóbach.
4. Déanfaidh an scoil gach iarracht cibearbhulaíocht a chosc agus a bheith feasach faoin gcibearbhulaíocht. Díreoidh na bearta coiscthe agus múscailt feasachta ar oideachas a chur ar dhaltaí faoin tslí le hiad féin a iompar ar líne, faoin tslí le bheith sábháilte ar líne agus ar conas cultúr a chothú ina dtuairiscítear aon údar imní mar gheall ar chibearbhulaíocht. Beidh cur chuige scoile uile agus ról gníomhach na dtuismitheoirí riachtanach. Cuirfimid san áireamh an deis atá ann chun gabháil don chibearbhulaíocht ar áiseanna teicneolaíochta atá ar fáil laistigh den scoil.
5. Déanfaidh an scoil cúram speisialta do dhaltaí faoi mhíchumas agus do dhaltaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu agus go bhfuil cur chuige scoile uile in úsáid. Ní mór an beartas frithbhulaíochta a bheith i gcomhréir le beartais agus tacaíochtaí eile na scoile agus a chinntiú go n-oibríonn na seirbhísí ar fad a dhéanann soláthar do dhaltaí mar iad as lámha a chéile. Ar na bearta is féidir a dhéanamh chun an dóchúlacht go ndéanfar bulaíocht ar dhaltaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu a laghdú tá cuimsiú a fheabhsú, díriú ar scileanna sóisialta a shealbhú, aird a dhíriú ar phríomhócáidí mar an t-athrú ón mbunscoil go dtí an iar-bhunscoil agus dea-chultúr scoile a chothú ina léirítear meas ar chách agus ina dtugtar lámh chúnta don uile dhuine.
6. Pléifear ábhar na bulaíochta go rialta ag cruinnithe foirne agus cothófar comhrá oscailte macánta rialta leis na tuismitheoirí. Úsáidfeadh an nuachtlitir scoile chun an féinmhuinín is gá a thabhairt do thuismitheoirí dalta a bhfuil bulaíocht á déanamh uirthi nó air chun í a thuairisciú don scoil. Chabhródh sé, leis, chun teachtaireacht shoiléir a thabhairt do thuismitheoirí an dalta atá ag gabháil don bhulaíocht go bhfuil sé de fhreagracht orthu díriú ar iompar a bpáiste.
7. Úsáidfeadh an clár OSPS go rialta chun féachaint ar iompar bulaíochta agus ar na réimsí gaolmhara seo: muintearas agus imeascadh, cumarsáid, coimhlint, cairdeas, sábháilteacht phearsanta agus caidreamh. Úsáidfeadh an clár “Bí Slán” i ngach rang chun scileanna féinchosanta na leanaí a mhéadaú, lena n-áirítear a gcumas bulaíocht a aithint agus deileáil léi. Sna ranganna shóisearacha, déanfar roinnt mhaith den obair seo tríd an clár Incredible Years.

8. Déanfaidh gach múinteoir dearcadh a chothú ar mhaithe le meas ar chách; a thábhachtaí atá an éagsúlacht; conas réamhchlaonadh agus steiréitíopáil a sheachaint agus béim a leagan ar a neamh-inghlactha atá iompar bulaíochta. D'fhéadfaí cur chuige tras-churaclam a úsáid deiseanna a thabhairt na teachtaireachtaí seo a mhúineadh i rith múineadh na drámaíochta, an cheol, na hamharcealaíona agus corp oideachas i measc na hábhair eile.

Cúram de chuid bhainistíocht na scoile i gcomhar leis an bhfoireann agus leis na daltaí is ea é córas a fhorbairt faoin gcuirfear bearta maoirseachta agus monatóireachta i bhfeidhm chun iompar bulaíochta a chosc agus chun déileáil leis, má thagann sé chun cinn. Is fusa idirghabháil luath a dhéanamh má bhíonn córais mhaithe maoirseachta agus monatóireachta i bhfeidhm. D'fhéadfadh maoirseacht ar ghníomhaíochtaí scoile ar bhonn róta a bheith ar áireamh sna bearta sin. Féadfaidh dalta nó tuismitheoir údar imní bulaíochta a chur faoi bhráid múinteoir ar bith sa scoil. Ní mór do mhúinteoirí aonair bearta cuí a dhéanamh má thuairiscítear iompar bulaíochta dóibh, i gcomhréir le beartas frithbhulaíochta na scoile.